

kazáriai belháború után csatlakoztak a magyarokhoz, és a magyarok törzsi szervezete (kettős fejedelemség, méltóságnevek) pedig kazár mintát mutat. Ha meggondoljuk, hogy egy csatlakozott segédnéphez képest a kabarokról maga Konstantin császár is mennyit ír, tudniillik külön rövid fejezetet szentel nekik, akkor megalapozott a felvetés, hogy a kazár/szabír eredetű szavárd hagyomány a Kazár Kaganátusból kiváló s a magyarokhoz csatlakozó kabarok saját történeti hagyománya volt, és e kabar törzseknek a magyarokkal való együvé olvadásával vált szavárd magyar hagyománnyá.

Sztán Iván (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Magyar helységnevek a Duna-Száva közben és Drávától délre

Előadásom témája a Duna-Száva közti, és a Drávától délre fekvő Magyarország egykori részeinek, vagyis a hajdani 8 horvát-szlavónoroszági vármegyének magyar helységnevei (némi kitekintéssel a Boszniában és Dalmáciában előforduló magyar elnevezésekre is). Mivel – a belső-magyarországi 63 vármegyével ellentétben – ezen a területen az I. világháború előtt nem történt meg a magyar helynévanyag teljes körű felkutatása, rendezése, és törzskönyvezése, kísérletet teszek annak rekonstruálására, az eddig megjelent történeti földrajzi munkák (Pesty Frigyes, Csánki Dezső, Györffy György és Engel Pál kutatásai), középkori egyházi összeírásokat feldolgozó munkák (Ortvay Tivadar és Josip Buturac tanulmányai), régi térképek (mindenekelőtt Lipszky János térképe), valamint a meglevő településtárak (a Trianon előtt kiadott hivatalos magyar helységnévtárak, valamint az ezredforduló után megjelent Hajdú-Moharos József és Lelkes György ilyen típusú munkái) segítségével.

Ezen a területen, néhány ismertebb várost (Daruvár, Eszék, Kapronca, Károlyváros, Kőrös, Pétervárad, Zágráb, Zengg és Zimony) leszámítva a magyar helységnevek szinte teljesen kikoptak a mindennapi használatból. Ez pl. megmutatkozott a 2015 őszen kirobbant migránsválság során, amikor a közmédiában folyamatosan „Tovarnik” és „Opatovac” településneveket lehetett hallani, holott mindkettőnek magyar neve is van (Felsőtárnok és Apáti). Emellett a napjainkban fellendült kárpát-medencei örökségkutatás is szükségessé teszi e terület magyar helynévanyagának szakszerű rendezését.

Csifó Tamás (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Szilágyi Erzsébet és az egyház

Habár tanulmányaik alatt sokan találkoztak már a nevével, horogszei Szilágyi Erzsébetről mégis meglehetősen keveset tud a szélesebb körű nyilvánosság. Ez főként annak köszönhető, hogy a magyar történetírás – bár igen sok adatot feltárt róla – a mai napig nem adott ki Erzsébetről tudományos jelleggel megírt életrajzi monográfiát.